

Uitgangspunt: leeftijdsgebonden ontwikkelingsstof

De inrichting van ons onderwijs hangt samen met ontwikkelingswetmatigheden. De ontwikkelingen die kinderen doormaken zijn leeftijdsgebonden.

Kinderen maken de ontwikkelingstrajecten op een individuele manier door; er kunnen zich tempoverschillen voordoen en er kunnen ook verschillen in kwaliteit worden waargenomen. Maar de volgorde en tijdsspanne waarbinnen dit gebeurt volgen een zekere wetmatigheid. Vertragingen en versnellingen vragen daarom objectief beschouwd onze aandacht en zorg.

Onze waarnemingen gebeuren doorheen de tijd, om een goed beeld te krijgen van het verloop van de verschillende ontwikkelingstrajecten. Zij geven ons een beeld hoe een kind zich verhoudt tot de leeftijdsgroep. Ook is steeds van belang (bij vertragingen of versnellingen of disproportionele ontwikkelingen) te blijven zien hoe een kind zich verhoudt tot zichzelf, tot de eigen ontwikkeling. Dit brengt in het kijken naar kinderen dus een tweevoudige objectiviteit in: de leeftijdsgebonden wetmatigheden én het individuele verloop.

Lagere school: jaarklassensysteem

De leeftijdsgebonden ontwikkeling is bepalend voor de planning en volgorde van de leerstofonderdelen in de lagere school. We werken met leeftijdshomogene klasgroepen.

Binnen de klasgroepen worden individuele verschillen ter harte genomen. Er kan extra zorg of oefenstof worden aangeboden om de leerstof te verdiepen of om deze te helpen verankeren, maar de leerinhouden, het periode-onderwijs en de vertelstof zijn afgestemd op een ontwikkelingsdynamiek die leeftijdsgebonden is. Zo wordt leerstof ontwikkelingsstof.

Schoolrijpheidsonderzoek als onderdeel van een breder waarnemingskader

Het is belangrijk dat vanuit nauwkeurige observatie van de ontwikkeling van het kind in de eerste 7 jaarsfase een antwoord op de vraag over rijpheid gegeven wordt. Daarom gebeuren uitgebreide waarnemingen gedurende de hele peuter- en kleutertijd.

Daarbij is, zoals aangegeven, de leeftijd steeds het referentiekader.

De specifieke waarnemingen gebeuren nooit willekeurig, maar volgen de ontwikkelingsdynamiek op vaste ijkpunten in de tijd. (bijvoorbeeld: 3 jaar; 3 ½ jaar; 4 jaar; 4 ½ jaar; 5 jaar; etc.) Hiervoor hanteren wij het Kleuter Observatie Instrument. Zo komen we de individuele ontwikkelingsdynamiek op het spoor. De individuele rijping wordt vergeleken met de wetmatigheden in de ontwikkeling. Zo wordt een vroege of trage rijping zichtbaar.

Een bijzonder waarnemingsmoment dient zich aan bij het schoolrijpheidsonderzoek. Het schoolrijpheidsonderzoek is beeldvormend. Het is een instrument naast alle andere waarnemingen. Het geeft informatie over de ontwikkeling op het einde van de kleutertijd. De volgens ontwikkelingswetmatigheden waar te nemen vermogens vormen de inhoud van het onderzoek.

De resultaten van dit onderzoek moeten geïnterpreteerd worden in samenhang met eerder verkregen informatie.

Even belangrijk als de uitkomsten van dit onderzoek is de informatie over hoe het kind zich verhoudt tot de taken of hoe het zich in zijn gedrag toont.

Alle afzonderlijke waarnemingsonderdelen zijn relatief, maar het geheel van waarnemingen geeft een beeld, dat tegen het licht van de ontwikkelingswetmatigheden een objectief karakter krijgt voor het individuele kind.

Een "snelle" of "trage" rijpingsdynamiek bepaalt in principe niet of een kind naar de eerste klas zal gaan. Uiteindelijk blijft de leeftijd een objectieve uitdrukking van de tijd waarin het kind ervaringen heeft kunnen opdoen en bepaalde vermogens heeft kunnen oefenen. De tijd drukt zich ook objectief uit in het fysieke die als basis dient voor verdere ontwikkeling.

De overgang naar klas één

De overgang naar klas één vloeit, zoals uit het voorgaande kan worden opgemaakt, niet voort uit het schoolrijpheidsonderzoek.

Eerder andersom vloeit de afname van het schoolrijpheidsonderzoek voort uit het feit dat de oudste kleuters de leeftijd hebben bereikt om over te gaan naar de eerste klas. Het schoolrijpheidsonderzoek vormt in die zin een afronding van de observaties gedurende de kleutertijd:

- voor alle kinderen die de leeftijd van 6 en een half jaar (zullen) bereiken tegen 1 september van het lopende kalenderjaar, is het wenselijk dat zij naar de eerste klas gaan.

- Daarnaast wordt ook door antroposofische artsen, euritmisten en andere adviseurs gesteld dat een kind zeker 6 lentes moet hebben doorgemaakt met Pasen als grens. Pasen is hierbij gelinkt aan de opstandingskrachten die zich ook dan in de natuur manifesteren en te maken hebben met de sterke werking van de maan in het voorjaar. Voor deze kinderen wordt het schoolrijpheidsonderzoek georganiseerd.

Kinderen die jonger zijn, blijven in principe nog een jaar in de kleuterklas.

Een schoolrijpheidsonderzoek is in eerste instantie niet aan de orde voor deze groep.

Het advies om een kind wel of niet over te laten gaan naar de eerste klas wordt (na het schoolrijpheidsonderzoek) door de kleuterjuf, de eersteklasleerkracht, schoolarts en het pedagogisch college gegeven. Via oudergesprekken willen we komen tot een gedragen besluit. Indien de oudergesprekken er niet toe leiden dat de ouders mee achter het gegeven advies kunnen staan; wanneer het door de school rondom een kind geschetste ontwikkelingsbeeld niet spoort met de verwachtingen van de ouders, kan een procedure worden gestart, waarbij extra advies wordt ingewonnen. Hierrond zal dan opnieuw worden samengezeten met de ouders.

Het uiteindelijke besluit om al dan niet het advies van de school op te volgen ligt in handen van de ouder. Hiermee nemen zij ook de verantwoordelijkheid voor de keuze op zich. We streven echter naar gemeenschappelijke besluitvorming.